

פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938
 פקודה הקובעת הוראות בנידון פטורין מסויימים מארנונות עיריה ומועצה מקומית (תיקון: 1940)

מס' א
 פטורין
 תיקון

1. השם הקצר
 פקודה זו תיקרא פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938.

חלק א' - פטורין ממסי-עיריה

2. פירוש (תיקון: תשכ"ח)

בחלק זה מפקודה זו: -

(א) המלים "בנין", "קרקע תפושה", "בעלים" ו"מחזיק" יהיו להן הפירושים שניתנו להן בסעיף 101 מפקודת העיריות, 1934, וכן
 (ב) "ארנונה כללית" פירושו כאמור בסעיף 274ב. לפקודת העיריות.

3. הממשלה ואנשים המחזיקים בקרקע מטעם הממשלה יהיו פטורים ממס (תיקון: תשנ"ב; תשנ"ג, תשנ"ה, תשנ"ו, תשנ"ח, תשס"ד)

למרות כל דבר האמור בפקודת העיריות 1934: -

(א) (1) בשל נכסים בתחומי רשויות מקומיות, שחל עליהם סעיף 3(ב) תשולם ארנונה כללית, בכל שנת כספים, בשיעור הקבוע בפסקה (3) מהארנונה הכללית שהיתה משולמת ברשות המקומית אלמלא הוראת סעיף 3(ב) האמור, והכל בהתאם לסכומים ולסוגי הנכסים הנוהגים באותה רשות מקומית, באופן שלא ייקבע סיווג נפרד לנכסי המדינה, אלא אם כן נקבע בתקנות לפי סעיף קטן (ג) סיווג נפרד לנכסים כאמור; באין סיווג מתאים - יחול הסיווג הדומה ביותר.

(2) בשל הנכסים האמורים בפסקה (1), לא תשולם אגרת סילוק אשפה או כל אגרה אחרת, המשולמת לרשות המקומית בידי מי שפטור מתשלום ארנונה כללית, ובלבד שסכום הארנונה הכללית בכל שנת כספים, בשל נכס מסוים מן הנכסים האמורים, לא יפחת מסכום האגרות כאמור, ששולם בפועל לרשות המקומית בשנת 1994 בשל אותו נכס, בתוספת שיעורי העדכון שנקבעו, מדי שנה, בתקנות לפי פרק ד' לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה, להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992

(3) שיעור הארנונה הכללית בהתאם לפסקה (1) יהיה -

(א) לגבי נכסים שמחזיקים בהם משרד הבטחון או צבא הגנה לישראל או מטעמם, לרבות יחידות הסמך שלהם - 30%;

(ב) לגבי נכסים המשמשים בתי חולים או מרפאות - 45%;

(ג) לגבי נכסים אחרים - 55%.

(ב) הארנונה הכללית לא תוטל על כל בנין או קרקע תפושה שהמחזיקים בהם הם הממשלה, או כל אדם אחר או מוסד אחר המחזיקים בהם מטעם הממשלה, והמשמשים לצרכי הממשלה או לצרכי כל אדם אחר או מוסד אחר המחזיקים בהם מטעם הממשלה, ושום בנין או קרקע תפושה לא ייחשב, כאילו הם משמשים לאחד מן הצרכים האלה אם המחזיק באותו בנין או באותה קרקע תפושה הוא פקיד מטעם הממשלה המשלם שכר דירה בעדם במישרין או בצורת נכויים ממשכורתו.

הוראות סעיף לא יחולו בתחום עיריית ירושלים או בתחום עיריה אחרת שהכריז עליה שר הפנים, לאחר התייעצות בשר האוצר, שהיא עיר עולים.

(ג) שר הפנים ושר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאים לקבוע בתקנות סיווגים נפרדים לנכסי המדינה, שהמדינה עושה בהם שימוש שהוא שימוש ייחודי לה; וכן סכומים מרביים לארנונה הכללית אשר יטילו הרשויות המקומיות על כל אחד מסוגי הנכסים כאמור וכללים בדבר עדכונם; כן רשאים שר הפנים ושר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע את היחס שבין הסכומים אשר יוטלו בשל כל אחד מסוגי הנכסים האמורים, בינם לבין עצמם וביחס לסוגי נכסים אחרים, ובלבד שלא תיקבע ארנונה בסכום אפס.

4. מדינות זרות, עדות דתיות או מוסדות דתיים, מוסדות צדקה ומוסדות חינוך יהיו פטורים ממס (תיקון: 1940, תשכ"ח, תשנ"ז)

למרות כל האמור בפקודת העיריות, 1934: -

(א) ארנונה כללית לא תוטל על-כל-בנין-או-קרקע-תפושה אשר:

(I) הבעלות עליהם היא בידי כל מדינה או בידי כל אדם המחזיק בהם מטעם כל מדינה, בתנאי שאותה מדינה משתמשת באותו בנין או באותה קרקע תפושה לצורך קונסוליה בשביל הקונסול הכללי או בשביל כל פקיד קונסולרי קבוע של אותה מדינה;

(II) הבעלות והחזקה עליהם הן בידי כל עדה דתית או מוסד דתי, בתנאי שהבנין או הקרקע התפושה משמשים לאותה עדה דתית או לאותו מוסד דתי;

- (א) כמקום-תפילה, מקווה טהרה, או
 (ב) כמנזר, או
 (ג) כבית-חולים, מרפאה או בית-הבראה, או
 (ד) כגן-ילדים, בית-ספר, בית-יתומים, סמינר, או בית ספר מקצועי, או (ה) כבית-מחסה לעניים ולנצרכים, או
 (ו) כפונדק או כבית הכנסת-אורחים המשמשים אך ורק לאיכסון עולי-רגל בחינם, או (ז) כתקנייה, זוויה או בית-תמחוי, או
 (ח) כדירתו של ראש אותה עדה, או
 (ט) כבית-משפט דתי.

(III) הבעלות והחזקה עליהם הן בידי כל אגודת-צדקה, בתנאי שהבנין או הקרקע התפוסה משמשים לאותה אגודת-צדקה: -

- (א) כבית-חולים או בית-מחסה או בית-הבראה, או
 (ב) כבית-יתומים או בית-מחסה לעניים ולנצרכים, או
 (ג) כפונדק או כבית הכנסת-אורחים המשמשים אך ורק לאיכסון עולי-רגל או מהגרים בחינם, או (ד) כתקנייה, זוויה או בית-תמחוי;
 (VI) הבעלות והחזקה עליהם הן בידי כל מוסד-חינוך בתנאי שהבנין או הקרקע התפוסה משמשים לאותו מוסד-חינוך: -

- (א) כגן-ילדים, בית-ספר, סמינר או בית-ספר מקצועי, או
 (ב) כבית-חינוך לעוורים, לאילמים או לחרשים, או
 (ג) כספריה ציבורית;

בתנאי כי לא יפטר ממס כל בנין או קרקע תפוסה שהבעלות והחזקה עליהם הן בידי כל מדינה או כל אדם המחזיק מטעם כל מדינה, או כל עדה דתית או מוסד דתי, אגודת-צדקה או מוסד-חינוך, אם אותה מדינה או אותה עדה דתית או אותו מוסד דתי, או אותה אגודת-צדקה או את מוסד-חינוך משתמשים בבנין או בקרקע התפוסה לאיזה צורך שתכליתו הפקת ריווח כספי.

(ב) ארנונה כללית לא תוטל על כל בנין או קרקע תפוסה שהבעלות עליה היא בידי כל מדינה או עדה דתית או מוסד דתי או אגודת-צדקה או מוסד חינוך, אם אותה מדינה או אותה עדה או אותו מוסד דתי או אותה אגודה או אותו מוסד חינוך משתמשים בהם לאחד מן הצרכים המפורטים בפיסקה (א) (I), (II), (III), ו-(VI) מסעיף זה: - בתנאי שלא יפטר מארנונות אלה כל בנין או קרקע תפוסה שהבעלות עליהם הן בידי כל מדינה, עדה דתית או מוסד דתי, אגודת-צדקה או מוסד חינוך אם אותה מדינה או אותה עדה או אותה אגודה או אותו מוסד משתמשים בבנין או בקרקע התפוסה לאיזה צורך שתכליתו הפקת ריווח כספי.

5. פיטורים שונים (תיקון: 1940, תשכ"ח, תש"ן, תשנ"ג, תשנ"ד, תשנ"ה, תשנ"ו, תשנ"ח, תשס"ה) הנכסים דלקמן יהיו פטורים מהארנונה כללית, דהיינו: -

- (א) כל מקום שהוא מצבה היסטורית או מקום היסטורי עפ"י פקודת העתיקות ואשר, לדעת הממונה על המחוז, חלות עליו הגבלות המוטלות עפ"י אותה פקודה על השימוש בו למטרות ריווח;
 (ב) כל בנין, קרקע פנויה או קרקע תפוסה של הקדש לצרכי צדקה שנוסד בתור כזה בפני בית-דין דתי או עפ"י פקודת ההקדשות לצרכי צדקה ושאינ מנהלים אותו למטרות ריווח, או של הקדש לצרכי חינוך שפירותיו משמשים אך ורק להחזקת בתי-ספר;
 (ג) כל בית-קברות או חלק מבית-קברות שאינו משמש למטרות ריווח;
 (ד) כל מגרש ציבורי, מקום פתוח, מגרש-משחקים או קרקע שאסור להקים עליה בנין ואשר, באישורו של שר האוצר, יעודם לשימוש הציבורי;
 (ה) כל בית המשמש לבעליו אך ורק כבית-חיילים או כבית מלחים;
 (ו) כל רכוש השייך לחברת צער בעלי חיים ומשמש אך ורק למטרותיה, או השייך למרפאה העממית לריפוי בעלי-חיים חולים של אנשים עניים בארץ
 (People's Dispensary for the Sick Animals of the Poor in Palestine) והמשמש למטרותיה;
 (ז) 5 כל רכוש השייך לאגודה או למוסד שיתופי שמטרתם העיקרית לספק שלא על מנת לקבל פרס, עזרה רפואית ולהחזיק בתי-חולים, בתי-הבראה, מרפאות או קליניקות, בתנאי שרכוש זה משמש אך ורק לאחת מאותן המטרות או ליותר מאחת, ובתנאי שאותה אגודה או אותו-מוסד-שיתופי אושרו מטעם שר הפנים לצרכי פיטורים-עפ"י סעיף זה;
 (ח) כל קרקע או בנין המשמשים אך ורק לצרכי אספורט או תרבות הגוף שלא למטרות ריווח;
 (ט) כל רכוש המשמש לבעליו אך ורק כבית-נכאת ציבורי;
 (י) כל רכוש שמוסד-מתנדב לשירות הציבור משתמש בו אך ורק לשירות הציבור, בתנאי שאותו מוסד יתאשר ע"י שר הפנים לצורך פיטורין עפ"י סעיף זה;

(יא) נכס המשמש כאכסניית נוער ששר החינוך, התרבות והספורט ושר הפנים אישרו כי הנכס האמור מוחזק על ידי עמותה הפועלת שלא למטרות רווח וחברה בפדרציה הבינלאומית של אכסניות הנוער (I.Y.H.F), ובלבד שבשנת הכספים שקדמה לשנה שלגביה יינתן הפטור מהארנונה הכללית כאמור בסעיף זה, שיעור המתאכסנים תמורת תשלום באותה אכסניה שגילם אינו עולה על 21 שנים, עלה על 60% מבין המתאכסנים.

5א. (תיקון: 1940, תשי"ד, תשכ"ח) 3 למרות כל האמור בפקודת המועצות המקומיות או בכל צו שניתן עפ"י סעיף 2 הימנה, הרי כל רכוש אשר, אילו היה מצוי בתחומי אזור עיריה היה פטור, עפ"י חלק זה של הפקודה מתשלום ארנונה כללית לעיריה, יהא פטור מכל ארנונה כללית שהוטלה ע"י מועצה מקומית, אם מצוי הוא בתוך אזור השיפוט של אותה מועצה מקומית; אולם על אף האמור בסעיף 3 לא יהיה אוצר המדינה פטור מתשלום ארנונה כללית כאמור, למועצה מקומית שעל תחומה הכריז שר הפנים, לאחר התייעצות בשר האוצר, שהוא ישוב-עולים.

5ב. הסוכנות היהודית ומוסדותיה (תיקון: תשי"ד, תשכ"ח) כדי להסיר ספק נאמר בזה, כי הסוכנות היהודית לארץ ישראל, קרן קיימת לישראל וקרן היסוד בע"מ, אינם פטורים מתשלום ארנונה כללית, אלא במידה שפטור כאמור ניתן להם על פי הוראות חלק זה.

5ג. הטלת ארנונה על נכסים לפי סעיפים 4 ו-5 (תיקון: תשס"ג, תשס"ה) (א) על אף הוראות סעיפים 4 ו-5, והאמור בכל דין, תוטל ארנונה כללית על הנכסים המפורטים בסעיפים 4 ו-5, בשיעורים שלהלן, שיחושבו מסכום הארנונה הכללית שהיתה משולמת לרשות המקומית אלמלא הוראות סעיפים 4 ו-5, ובהתאם לסכומים ולסוגי הנכסים הנוהגים באותה רשות מקומית, באופן שלא ייקבע סיווג נפרד לנכסים האמורים; באין סיווג מתאים - יחול הסיווג הדומה ביותר (להלן - נכסים פטורים חלקית):
 בשנת 2003 - 6%;
 בשנת 2004 - 15%;
 בשנת 2005 - 24%;
 בשנת 2006 ואילך - 33%.

(ב) לא קיים ברשות המקומית סיווג מתאים או סיווג דומה כאמור בסעיף קטן (א) - תוטל ארנונה כללית על הנכסים האמורים, בשיעורים המפורטים להלן, שיחושבו מתעריף הארנונה הנמוך ביותר ברשות המקומית בשל בנין או קרקע, לפי הענין:
 בשנת 2003 - 12%;
 בשנת 2004 - 30%;
 בשנת 2005 - 48%;
 בשנת 2006 ואילך - 66%.

(ג) בשנים 2003 עד 2005 לא תשולם בשל נכסים פטורים חלקית, אגרת סילוק אשפה או כל אגרה או תשלום אחר, המשולמים בזיקה לפטור מהארנונה הכללית (בסעיף זה - אגרה), ובלבד שסכום הארנונה הכללית אשר תשולם בכל אחת מהשנים האלה, למרות האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), לא יפחת מסכום האגרה ששולמה בפועל לרשות המקומית בשל אותו נכס באחת משלוש השנים שקדמו לתשלום, לפי הגבוה, בתוספת שיעורי העדכון כפי שנקבעו מדי שנה בתקנות לפי פרק ב' לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992.

(ד) החל בשנת 2006 לא תשולם אגרה בשל נכסים פטורים חלקית.
 (ה) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד), לא תוטל ארנונה כללית או אגרה על שטח נכס המשמש לאחד מאלה:

- (1) בית כנסת, כנסיה, מסגד או בית תפילה אחר, והכל לגבי השטח המשמש לצורכי תפילה ואשר אין בו פעילות עסקית;
- (2) מקווה;
- (3) מוסד חינוך מוכר כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, ובית ספר כמשמעותו בחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969, שחל עליו החוק האמור, שבו לומדים או מתחנכים באופן שיטתי יותר מ-10 תלמידים ושניתן בו חינוך גן ילדים, חינוך יסודי וחינוך על יסודי לתלמידים עד גיל 18 שנים, והכל אם אינו למטרות רווח ולגבי השטח המשמש לחינוך או ללימוד כאמור ואשר אין בו פעילות עסקית;
- (4) מעון יום כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965;
- (5) מקלט לנשים מוכות כהגדרתו בחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954;
- (6) מעון כמשמעותו בתע"ס המספק הגנה וטיפול לילדים ולנערות בסיכון ובמצוקה; לענין זה, "תע"ס" - הנחיות והוראות המנהל הכללי של משרד העבודה והרווחה (תקנון לעבודה סוציאלית - תע"ס), כתוקפן מזמן לזמן; ו"מעון יום" - מעון יום כמשמעותו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965;
- (7) מבנה המוחזק בידי תנועת נוער ששר התרבות, החינוך והספורט אשר...

קיבלה תנועת הנוער בשנת כספים שקדמה לשנה שלגביה לא מוטלת ארנונה כללית לפי הוראות סעיף קטן זה תמיכה, ובלבד שעיקר שימושן של המבנה הוא לקיום פעילויות לחניכי אותה תנועה כפי שמקובל לקיימן על ידי תנועות נוער; לענין פסקה זו, "מבחינים לצורך תמיכה" - מבחינים לצורך תמיכה של משרד החינוך, התרבות והספורט במוסדות ציבור לפי חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לתמיכה בתנועות נוער.

חלק ב'

9-6. (בוטלו) (תיקון: תשכ"א)

חלק ג'

13-10. (בוטלו) (תיקון: תשכ"א)

חלק ד' - הוראות כלליות

14. סמכותו של ממונה על מחוז להחליט מתי חלה הפקודה כל שאלה באם איזו עדה, גוף או מוסד הם עדה דתית או מוסד דתי או אם איזו אגודה היא אגודת-צדקה או אם איזה מוסד הוא מוסד-חינוך, יחליט בה הממונה על המחוז שבו נמצא הנכס אשר ביחס אליו נתבעים הפיטורין ע"י אותה עדה או אותו מוסד דתי או אותה אגודת-צדקה או אותו מוסד-חינוך.

15. (בוטל) (תיקון: תשס"ה)

16. תקנות

יכול שר האוצר להתקין תקנות לביצוען של הוראות פקודה זו.

17. ביטול

(1)-(2)

(3) המודעה הקובעת הוראות בנידון מחילת מס בתים וקרקע על מוסדות-חינוך רשומים, שנתפרסמה בעתון הרשמי מיום 1 בנובמבר 1922, מבוטלת בזה.

1 ע"ר 1938, תוס' 1, (ע) 27; (א) 31; 1940, תוס' 1, (ע) 43, (א) 53; 1943, תוס' 1, (ע) 12, (א) 19; ס"ח תש"ט, 155; תשי"ד, 142; תשכ"א, 112; תשכ"ח, 54; תש"ן, 92; תשנ"ב, 43; תשנ"ג, 15; תשנ"ד, 50; תשנ"ה, 101; תשנ"ו, 22; תשנ"ז, 64; תשנ"ח, 67, 68; תש"ס, 192; תשס"ג, 150; תשס"ד, 124; תשס"ה, 368, 751.

2 הנוסח אינו מובא כי הוא כולל הוראות ביטול של פקודת מס רכוש.

3 פורסמה אכרזה (י"פ תשנ"א, 2477), כי תחום המועצה האזורית הערבה התיכונה הוא ישוב עולים.

4 (בוטלה)

5 פורסמה הודעה על אצילת סמכויות (י"פ תשס"ד, 3240), לאשר פטור מארנונה לפי סעיף 5(z) לפקודה, למנהל הכללי של משרד הפנים.